ЕВАЛУАЦИЈА

Претставки и предлози за периодот од јануари до декември 2014 година,

Во Агенцијата за храна и ветеринарство, преку одделението за заштита на потрошувачи анализирани се причините и прашањата /опасностите и ризиците/, на кои се укажува во претставките и предлозите, поднесени од граѓаните во областа на безбедноста на храната и ветеринарството, за периодот од јануари до декември 2014 година. Анализата на определен начин ја покажува перцепцијата на граѓаните за опасностите и ризиците од храната. Бидејќи здравјето на животните и здравјето на луѓето се препознава како едно здравје направената анализа и евалуација ги опфаќа и претставките и предлозите од областа на ветеринарството. Извршената евалуација ги покажува следните податоци:

Вкупно се поднесени/примени и евидентирани претставки/предлози - 362
Околу 52% од поднесените претставки се сметаат за основани, односно со потврдени наводи.
Претставките се поднесувани усно, писмено и електронски.
Од вкупната бројка на претставки, 95 претставки се однесуваат на здравствената заштита и благосостојба на животните. Останатите 267 претставки се однесуваат на храната од животинско и храната од не животинско потекло.

1.1 Табела на претставки според наводи во претставките

Наводи во претставките	**Број на претставки**
1 хигиенски мерки , ДХП, ДПП, HACCP /контролни системи/	30
2 Безбедност на вода и безалхохолни пијалоци	12
3 Контаминенти и резидуи	19
4 Без одобрение/ регистрација	2
5 Квалитет и измама и заблуда	18
6 Дистрибуција на храна	10
7 Сомнеж за труење со храна	12
8 Органолептички изменети производи	25
9 Несоодветно означување	18
10 Производи со поминат рок на употреба	30
11 Додатоци во исхраната, диететски производи	3
12 Здравствена заштита на животните и благосостојба	95
13 Здравст. состојба на лица кои работат со храна	3
14 Потекло и безбедност на месо, преработки и риба	29
15 Леб, бели печива	31
16 Производи и материјали во контакт со храната	2
Препратени на постапување	23
Вкупно	362

1.2 Графикон на претставки според наводи

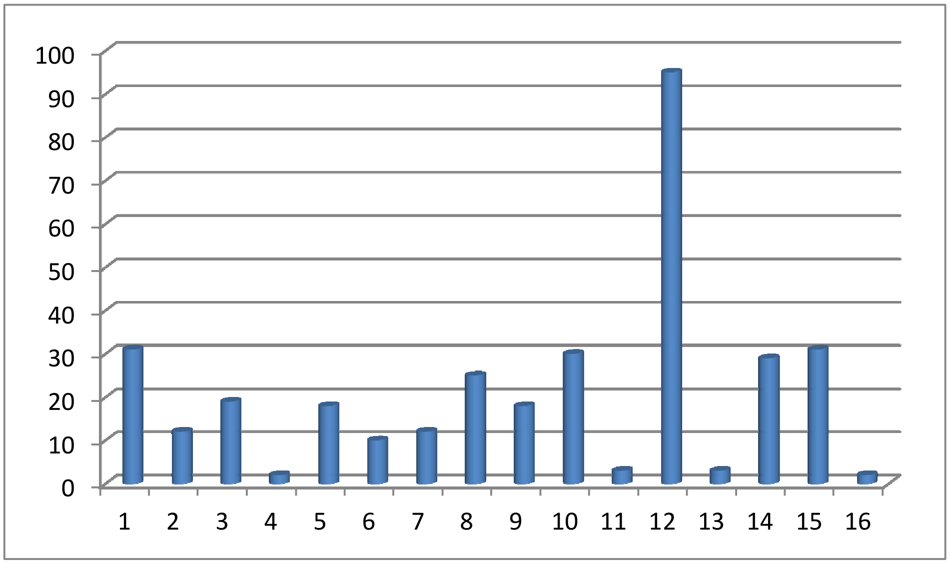

1.3 Табела за постапувања и исходи по претставките и предлозите

Број на примени претставки /жалби и предлози од потрошувачите	**362**
Записници	**240**
Решенија	**64**
Постапки за едукација	**55**
Постапки за порамнување	**17**
Прекрошочни пријави	**3**
Уништена храна	**2864 кг**

Најмногу од претставките што ги поднеле граѓаните во периодот од 01.01. 2014 до 31.12.2014 година, кои се во областа на безбедноста на храната се однесуваат на:

- ✓ не применување на хигиенски мерки, контролните системи за ДХП, ДПП и НАССР системот од страна на бизнис операторите со храна,
- ✓ производи со поминат рок на употреба,
- ✓ потекло и безбедност на месо, риба, преработки, јајца,
- ✓ органолептички изменети производи,
- ✓ контаминенти и резидуи,
- ✓ квалитет, измама и заблуда

- ✓ посебно се поднесени за разлика од претходните година, забележителна бројка на претставки кои се однесуваат на леб и бели печива, посебно нивната дистрибуција и означување, и како такви се издвоени во посебна група,

Во областа на здравствена заштита и благосостојба на животните се смета дека е поднесен еден голем дел од вкупниот број на претставки.

Во врска со ваквата анализа се препорачува да се планираат и превземат посебно активности кои се однесуваат на:

- ✓ проверка на воспоставените контролни системи кај бизнисите со храна /аудит/ и други активности кои ќе помогнат во имплементирањето и одржувањето на контролните системи од страна на бизнис операторите
- ✓ при контролите да се вклучат активности за контрола на контаминенти и резидуи, проверка на органолептичките својства на храната, контроли на означувањето во насока на рок на употреба, дистрибуција на храна, потекло и безбедност на месо, риба, преработки, јајца

Се очекува дека сите сектори во АХВ при планирањето на активностите ќе ги земат во предвид ризиците и опасностите на кои укажуваат граѓаните /перцепцијата на граѓаните за ризиците и опасностите од храната/.

ЕВАЛУАЦИЈА
на поднесени претставки/ предлози по години

2.1 Табела на споредбен приказ на бројот на поднесени претставки и предлози по години

Година	Број на претставки
2007	188
2008	91
2009	90
2010	221
2011	138
2012	195
2013	281
2014	362

2.2 Графикон на споредбен приказ на поднесени претставки по години

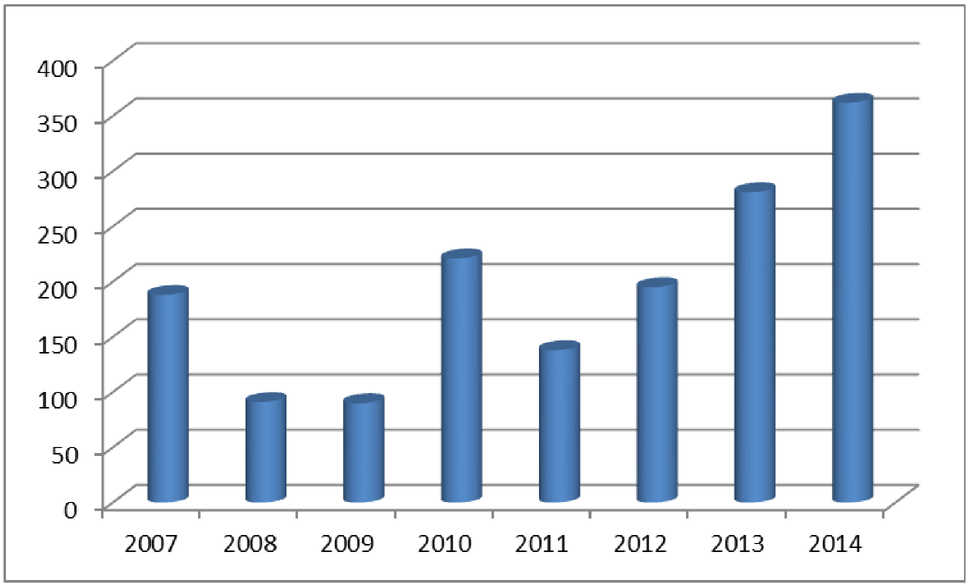

Споредбениот приказ покажува дека трендот на поднесување на претставки и предлози од граѓаните, од 2009-та година има нагорна линија, со тоа што во 2014-та година е најголем бројот на поднесоците.

Со направената анализа се заклучува, дека ваквиот тренд на покачувањето во 2010-та година, се должи на унапредувањето и развивањето на потрошувачката политика и соработката со граѓанските организации и граѓаните, во областа на безбедноста на храната. Се реализираа повеќе активности со кои се зголеми информираноста и едуцираноста на граѓаните за начинот на поднесувањето на претставки и предлози до надлежните, како и правата и обврските на граѓаните за учество во системот за безбедност на храната во Република Македонија.

Зголемениот број во 2012 и 2013 година се смета дека е резултат на подигање на свесноста на граѓаните за значењето на безбедноста на храната. Додека зголемениот број на претставки во 2014 година се смета дека е резултата на пуштање во употреба на бесплатната телефонска линија за граѓаните и зајакнување на комуникацијата со медиумите и јавноста.

Раководител
Одделение за заштита на
потрошувачи

д-р Ката Стојановска
Епидемиолог